

DNT Oslo og Omegn (sendt inn 01.06.2023)

Tiltaksplaner for villrein

I det pågående arbeidet med tiltaksplaner for villreinen er det mange forslag som berører DNTs hytte og rutenett siden vi tilrettelegger for friluftsliv i mange områder med villrein. DNT Oslo og Omegn har hytter og ruter i områder som Alvdal vestfjell, Rondane, Dovrefjell, Breheimen, Reinheimen, Jotunheimen vest, Nordfjella og Hardangervidda, og vi er involvert i fire tiltaksplaner for tida.

Vi har stor forståelse for at villreinen må tas vare på og at det er viktig å vurdere hvordan dette kan løses bedre. For oss er det likevel nødvendig å se tiltaksplanene i sammenheng fordi endringsforslagene som har kommet så langt, kan føre til store endringer i DNTs tilbud og mulighetene til å ferdes i fjellet kan bli sterkt påvirket.

I første fase for tiltaksplanene skal en kun skal peke på tiltak som er til fordel for villreinen. Dette er utfordrende når Statsforvalterne så langt ikke har vært i stand til å redegjøre for hvilke kompensasjonsordninger staten legger grunn. Samtidig gjentas det fra mange involverte «at vi regner med at det må finnes kompensasjonsordninger» hvis en går inn på noen av de mest omfattende forslagene til tiltak. Det vil være enklere for alle parter om dette blir avklart relativt raskt.

Med bakgrunn i at våre hytter og ruter berøres i mange områder, har vårt innspill en generell del og en del som går direkte på de enkelte områdene.

Generelt sett kan følgende legges til grunn:

- I mange områder kommer det forslag og ønsker om å bedre informasjonen til de som bruker fjellet. Her kan DNT ha en viktig og aktiv rolle både gjennom ut.no og direkte informasjon på hyttene. Dette arbeidet er vi godt i gang med, og det kan leses mer om dette på www.dnt.no/villrein
- Et annet gjentakende tema er antall stier og / eller stier som ligger uheldig til i terrenget. Hvilken betydning dette har varierer fra område til område, og det er nødvendig å vurdere dette lokalt og oftest etter befaringer. Det varierer hvor lett det er å endre på rutenettet, men vurderinger av rutenettet er en naturlig del av det videre arbeidet med tiltaksplanen mm. Hensikten må være å finne løsninger som både bedre forholdene for villreinen samtidig som vi beholder et attraktivt rutenett mellom hyttene.

Ett tilleggsmoment ved omlegging av stier er grunneiertillatelser. Hvis grunneierne ikke ønsker en ny sti over eiendommen, har ikke DNT mulighet til å flytte stien hvis ikke det offentlige er villig til å bruke reglene friluftsløven for å tvinge seg fram.

- På samme måte som for merkede stier kan vi gjennomgå de kvistede traseene for å sikre attraktive skiturer samtidig som vi kan vurdere å justere samlet antall km kvisting. Her er det også viktig å ha med seg historien og bakgrunnen for at kvistingen er blitt så god som den er blitt i dag. Dette ble utviklet etter en ulykkespåskan 1967 der 16 personer omkom. Kvistingen har derfor vært en viktig sikkerhetsfaktor i fjellet i mange år, og bør fortsette å være det.

- Åpningstider på DNT hyttene er også et gjentakende tema. De fleste hyttene har allerede ganske begrensede åpningstider pga klimatiske forhold og sesonger. I tillegg er mange hytter stengt spesielt på våren i kalvingsperioden for å ta hensyn til villreinen. Vi opplever at mange tror det er mer åpent på hyttene enn det egentlig er, og på samme måte som for merkingen og kvistingen kan det være nyttig å gå gjennom dette samlet sett. Her er det viktig å ta hensyn til at påsken flytter seg, vintersesongene må tilpasses til tidspunktet for påsken slik at hyttene er åpne når folk har ferie.
- Motorisert ferdsel pekes også på som et forstyrrende element, og her det mange aktører utover DNT. I noen områder er det etterspurt kriterier for når DNT bør eller kan fly helikopter, men dette er avhengig av mange ting. Geografi, vær, transportvolum, kostnader, adkomstmuligheter sommerstid mm betyr mye. Vårt forslag er at dette bør gjennomgås lokalt med sikte på å vurdere hva som er mulig og / eller hensiktsmessig for å redusere motorisert transport til våre hytter. Et eksempel kan være at vi flyr mer helikopter i en hovedtransport slik at det blir færre turer med skuter. Dvs at det ikke er et enten eller mht bruk av skuter eller helikopter, men at dette tilpasses behovet samtidig som en forsøker å få ned totalvolumet.

For DNTs tilbud er det viktig med forutsigbarhet slik at det er lett å finne korrekt informasjon for de som bruker våre tilbud. Særlig vinterstid kan dette være litt krevende siden påsken flytter seg, og vurderingene av åpningstider, kvistedatoer mm kan derfor være nyttig både for oss og for å ta vare på villreinen.

RONDANE

I Rondane eier og driver DNT Oslo og Omegn de betjente hyttene Grimsdalshytta, Rondvassbu og Bjørnhollia, og de selvbetjente hyttene Eldåbu, Veslefjellbua og Jammerdalsbu. I tillegg et det selvbetjente kvarter på de betjente hyttene når den betjente delen er stengt.

Et av målene som har vært nevnt i arbeidet med tiltaksplanene et å skjerme villreinen i sårbare perioder. Ved å stenge de selvbetjente hyttene (også selvbetjente kvarter på betjente hytter) fra 1. mai til 10. juni har vi allerede gjort tiltak for å skjerme villreinen i kalvingsperioden.

DNT Oslo og Omegn har tidligere luftet muligheten for å stenge de selvbetjente kvarterene på Grimsdalshytta, Rondvassbu og Bjørnhollia når de betjente hyttene stenger for å skjerme de indre fjellområdene høst, vinter og vår. I praksis betyr dette at DNT tilbudet på disse hyttene stenger i september/oktober og ikke åpner før de betjente hyttene åpner for vintersesongen og at det stenges igjen etter påske og til sommeren. For Bjørnhollia og Grimsdalshytta har vintersesongen normalt vært en uke før påske. Rondvassbu har delvis hatt åpent fra vinterferien i uke 8 og noen ganger fra 2-3 uker før påske.

For Grimsdalshytta kan det evt være en løsning at den selvbetjente hytta er åpen ved påske hvis den betjente delen ikke holder åpent.

Vinteråpne hytter i Rondane har vært et flott tilbud for turer i høyfjellet vinterstid. For å beholde et godt vintertilbud kan det være et kompensierende tiltak å etablere en selvbetjent hytte ved Mysusester slik at vinterturen i Rondane kan være i randsonen av fjellet og langs Trolløypa fra Mysusester (evt Høvringen) og sørover til Eldåbu, Veslefjellbua, Jammerdalsbu osv.

Hvis det stilles en tomt (evt kjøpe en hytte) til disposisjon på Mysusester og ny hytte finansieres, kan tiltaket med å stenge de selvbetjente kvarterene på de betjente hyttene gjennomføres relativt raskt.

I diskusjonen om mulige tiltak har " en rute gjennom Rondane " vært lansert som et tiltak. Vi fortår at det er fristende ut i fra et rent villreinsperspektiv. Men samtidig må en være klar over at denne type endringer i rutenettet kan få dramatiske følger for både DNTs betjente hytter og noen private turisthytter. Det er i alle fall slik at gjestene velger å gå tur i Rondane fordi de opplever det som attraktive turer. Et sterkt redusert tilbud kan føre til at det ikke er mulig å opprettholde mange av dagens tilbud til de som går på tur i Rondane.